

JÖVŐ NEMZEDÉKEK ORSZÁGGYÜLÉSI BIZTOSA
1051 Budapest, Nádor u. 22.
1387 Budapest, Pf. 40. Telefon: 475-7100 Fax: 269-1615

A JÖVŐ NEMZEDÉKEK ORSZÁGGYÜLÉSI BIZTOSÁNAK ÁLLÁSFOGLALÁSA

autóvillamossági műhely zavaró működése tárgyában

Ügyszám: JNO-492-4/2010

I. A panasz

1. Regedei István és felesége, valamint fia (1112 Budapest, Neszmélyi út 102., a továbbiakban: panaszosok) azzal fordultak az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosához, hogy a szomszédjukban 1995-óta működő autóvillamossági műhely működéséből eredő zavaró hatások ellehetetlenítik pihenésüket. A panaszt az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosa a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosához tette át.

2. A panaszosok beadványukban kifogásolták, hogy az önkormányzat „nem mer” az autóvillamossági műhely üzemeltetőjével szemben „határozottan fellépni”, „nem hajtja végre az általa hozott határozatot”.

II. A hatáskör megalapozása

3. Az Alkotmány 18. §-a szerint a Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez. A 70/D. § (1) és (2) bekezdései szerint a Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez. Ezt a jogot a Magyar Köztársaság egyebek mellett az épített és a természetes környezet védelmével valósítja meg.

4. Hatáskörünket az Obtv. 16. § (1) bekezdése és 27/B § (1) bekezdése alapján állapítottuk meg, amelyek szerint: az országgyűlési biztoshoz bárki fordulhat, ha megítélése szerint valamely hatóság [29. § (1) bek.], illetve közszolgáltatást végző szerv (a továbbiakban együtt: hatóság) tevékenysége során a beadványt benyújtó személy alapvető jogaival összefüggésben visszásságot okozott, feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket - ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát - már kimerítette, illetve jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

A jövő nemzedékek országgyűlési biztosa figyelemmel kíséri, értékeli és ellenőrzi azon jogszabályi rendelkezések érvényesülését, amelyek biztosítják a környezet és a természet (a továbbiakban együtt: környezet) állapotának fenntarthatóságát és javítását. Feladata a mindezekkel kapcsolatban tudomására jutott visszásságok kivizsgálása vagy kivizsgáltatása, és orvoslásuk érdekében általános vagy egyedi intézkedések kezdeményezése.

5. A panaszbeadvány alapján megállapítottuk, hogy a panasz kivizsgálása az egészséges környezethez való alkotmányos jog érintettsége miatt indokolt.

III. A tényállás

6. Budapest XI. Kerület Újbuda Önkormányzata Polgármesteri Hivatalának jegyzője (a továbbiakban: jegyző) és a panaszos által megküldött iratok, valamint az adott tájékoztatás alapján az autóvillamossági műhely zavaró hatásai tárgyában az alábbi tényállás állapítható meg.
7. Homoki Csaba kérelmére az ingatlanán (1112 Budapest, Neszmélyi út. 100.) található gépkocsi tároló autóvillamossági műhelyként történő használatra a jegyző 1995. december 15-én kelt VIII-4235-2/95. számú határozatával visszavonásig érvényes engedélyt bocsátott ki. A határozat rendelkező része szerint, amennyiben a tevékenység a környezetet zavarná, a jegyző az engedély visszavonását fogja kezdeményezni. Zajkibocsátási határértékként nappal 50, éjjel 40 dB-t állapított meg a jegyző, s előírta, hogy „zajos tevékenységek csak csukott nyílászárók mellett végezhetők”.
8. A panaszosok 1996-ban, 1999-ben és 2000-ben is több esetben fordultak az önkormányzathoz, segítséget kérve a műhely zavaró működésének megszüntetése érdekében. Az önkormányzat ügyintézője minden alkalommal helyszíni szemlét tartott.
9. Homoki Csaba 2001. január 3-án gépjármű javítási tevékenység végzése érdekében benyújtott telepengedély iránti kérelme alapján a jegyző 2001. május 9-én kelt V-219-10/2001. iktatószámú határozattal telepengedélyt bocsátott ki.
10. Tekintettel arra, hogy a panaszosok több ízben (2005. július 4, október 3.) kifogásolták az autóvillamossági műhely működését, az önkormányzat ügyintézője több alkalommal helyszíni szemléket (július 11., december 8.) tartott a telepengedélyben foglaltak ellenőrzésére. A jegyző tájékoztatása szerint a helyszíni szemlék során megállapították, hogy nincs olyan körülmény, amely telepengedélyhez kötött tevékenység megtiltását indokolná.
11. A panaszosok kérelmére 2006. január 4-én egyeztető tárgyalást tartottak, amelynek során Homoki Csaba és Regedei István között V-257/2006. iktatószámon egyezség született. Az egyezséget a jegyző jóváhagyta.
12. Az egyezség szerint Homoki Csaba a következő kötelezettségeket vállalta. „Vállalom, hogy a Lapu utcában nem varakoztatom az autókat, és nem teszek ki sem varakozó, sem kész autót a Lapu utcába. (...) Vállalom, hogy az ablakokat állandóan zárva tartom, a javítást pedig zárt nyílászárók mellett, zárt műhelyben végzem.” Tekintettel arra, hogy a panaszos képviselője zajvédő fal megépítését is kérte, Homoki Csaba kötelezettséget vállalt arra, hogy amint az időjárás megengedi leghamarabb 2006 áprilisában megkezdett munkálatokkal 2006. szeptember 1-jére 2,5 méter magas falat épít.

13. A jóváhagyást követően 2006. február 20-án a panaszosok azonban jelezték, hogy Homoki Csaba nem tartja be az egyezségben foglaltakat és kérték a hatóság ellenőrzését. Az önkormányzat ügyintézője által tartott helyszíni szemlék (február 21., március 3. és 8.) alkalmával azonban az egyezségben foglaltaktól eltérő tevékenységet nem tapasztaltak.
14. A későbbiek folyamán elvégzett újabb helyszíni szemlék során 2006. április 18-án és 20-án ugyanakkor megállapították, hogy a vállalkozó az egyezségben vállalt kötelezettségének nem tett eleget. A jegyző 2006. április 24-én kelt V-257/6/2006. számú végzésével elrendelte az egyezség végrehajtását és a vállalkozót 100.000 Ft eljárásbírsággal sújtotta. A jegyző 2006. szeptember 21-én kelt, V-257/13/2006. ügyiratszámú végzésével ismét elrendelte az egyezség végrehajtását és 200.000 Ft eljárásbírságot szabott ki a vállalkozóval szemben.
15. A 2006. október 16-án tartott helyszíni szemle során az önkormányzat ügyintézője megállapította, hogy a zajvédő falat a vállalkozó még mindig nem építette meg, ezért a jegyző 250.000 Ft eljárásbírságot szabott ki. A vállalkozó fellebbezésében előadta, hogy a kerítés megépítését a szomszéd akadályozza. A panaszosok ezzel ellentétes állítására tekintettel egyeztető tárgyalást tartottak 2007. január 8-án. Az egyeztető tárgyaláson a felek egyezségeket kötöttek, a vállalkozó kötelezettséget vállalt a zajvédő fal megépítésének 2007. január 14-re történő befejezésére. Tekintettel arra, hogy a vállalkozó a zajvédő falat megépítette, a jegyző a 250.000 Ft-os eljárásbírságot kiszabó határozatát V-220/2/2007. számú végzésével visszavonta.
16. A panaszosok 2010. július 20-án kelt levelükkel ismét el fordultak „hathatós” intézkedését kérve az autóvillamossági műhellyel kapcsolatban, jelezve, hogy az egyezségeket a vállalkozó nem tartja be. 2010. augusztus 3-án, 11-én, 17-én és szeptember 16-án a hatóság ügyintézője helyi szemléket tartott, szabálytalanságot azonban nem tapasztalt.

IV. Jogi elemzés

17. A környezeti zaj- és rezgés elleni védelem egyes szabályairól a 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Zr.) rendelkezik, hatálya kiterjed minden olyan tevékenységre, létesítményre, amelyek környezeti zajt, illetőleg rezgést okoznak vagy okozhatnak.
18. A Zr. 2. § d) pontja szerint környezeti zaj- vagy rezgésforrásnak minősül az üzemi, építési, szabadidős, közlekedési és egyéb létesítmény, gép, berendezés, illetőleg olyan tevékenység, amely a védendő környezetben környezeti zajt vagy környezeti rezgést okoz.
19. A Zr. 2. § i) pontja szerint üzemi zaj- vagy rezgésforrás: az *e)*, *f)* és *h)* pontokban felsorolt tevékenységek kivételével a környezeti zajt, rezgést előidéző, termelő, szolgáltató tevékenység, vagy az ilyen tevékenységhez használt, környezeti zajt, rezgést előidéző telephely, gép, berendezés, ideértve a termelő, szolgáltató tevékenységhez kapcsolódó, telephelyen belüli - közlekedési célú tevékenységnek nem minősülő - járműhasználat, járműmozgás, rakodás.
20. A Zr. alapján tehát üzemi zajforrásnak minősül minden építési, közlekedési és szabadidős zajforrásnak nem tekinthető termelő szolgáltató tevékenység. Tekintettel arra, hogy a

gépjármű karbantartási tevékenység termelő szolgáltató jellegű, az autóvillamossági műhely a Zr. fogalomrendszerében üzemi zajforrás. A Zr. 4. § (1) bekezdése a gépjármű, motorkerékpár kereskedelme, javítása tekintetében környezetvédelmi hatósági jogkörrel a kistérségi, kerületi jegyzőt ruházza fel.

21. A Zr. a környezeti zajt előidéző létesítményekre, illetve tevékenységekre az általános szabályon túl zajforrások szerinti csoportosításban tartalmaz rendelkezéseket. A Zr. 3. § (1) bekezdése általános követelményként fogalmazza meg, hogy tilos védendő környezetben veszélyes mértékű környezeti zajt vagy rezgést okozni. A veszélyes mértékű környezeti zaj fogalmát a 2. § ja) pontja határozza meg. Eszerint veszélyes mértékű az olyan környezeti zaj, amely meghaladja a külön jogszabályban megállapított zajszennyezettség (a továbbiakban: zajterhelés), illetőleg zajkibocsátás megengedett határértékét.

22. A fentiek szerint tehát, amennyiben a kistérségi, kerületi jegyzőhöz panasz érkezik, a jegyzőnek meg kell győződnie arról, hogy sérül-e a 3. § (1) bekezdésében rögzített tilalom, azaz a panaszolt létesítmény megfelel-e a zajvédelmi követelményeknek, zajkibocsátása határérték alatt marad-e. A Zr. 3. § (3) bekezdése alapján a 4. §-ban kijelölt környezetvédelmi hatóság (a továbbiakban: környezetvédelmi hatóság) a zajvédelmi követelmények ellenőrzése érdekében mérést, számítást, vizsgálatot végezhet vagy végeztethet, illetve mérés, számítás végzésére kötelezheti a zajforrás üzemeltetőjét.

23. A zajvédelmi követelmények közé tartozik működő üzemi zajforrások esetén a zajkibocsátási határérték megállapításának jogintézménye, a zajkibocsátási határérték túllépése esetén az intézkedési terv benyújtásának kötelezettsége, valamint a zaj- és rezgésbírság.

24. A Zr. 17. § (1) bekezdése alapján, ha a környezetvédelmi hatóság megállapítja, hogy a szabadidős vagy üzemi zajforrás által okozott zaj a zajkibocsátási határértéket túllépi, akkor a zajforrás üzemeltetőjét intézkedési terv benyújtására kötelezi. A Zr. 26. § (1) bekezdés a) pontja szerint a környezetvédelmi hatóság zaj-, illetőleg rezgésvédelmi bírság fizetésére kötelezi a környezeti zaj-, rezgésforrás üzemeltetőjét, ha az üzemeltető az üzemi vagy szabadidős zajforrás esetében a környezetvédelmi hatóság által megállapított kibocsátási határértéket – a határozatban megállapított teljesülési határidőt követően – túllépi.

25. **Tekintettel arra, hogy a panaszosok beadványaikban jelezték, hogy az autóvillamossági műhely zajhatásai megnehezítik pihenésüket és a jegyző a zajvédelmi követelmények érvényesülése ellenőrzése érdekében egyetlen alkalommal sem végzett, illetve végeztetett zajmérést, álláspontom szerint szükséges, hogy újabb, a műhely zajos működését kifogásoló panasz érkezése esetén a jegyző megfelelően tisztázza a tényállást. Ha életszerűen feltételezhető, hogy a zajforrás működése során keletkező zajhatások az 1995-ben megállapított határértékeket túllépi, akkor a jegyző – adott esetben az üzemeltető értesítésének mellőzésével – végezzen vagy végeztessen zajmérést a Zr. 3. § (3) bekezdése alapján. A zajkibocsátási határérték túllépése esetén pedig intézkedési terv benyújtására kötelezze az üzemeltetőt, valamint Zr. 3. melléklete 1. pontja szerinti zajbírságot szabjon ki.**

V. Összefoglalás

26. A Biztoshoz érkezett beadványban a panaszos a szomszédságában található autóvillamossági műhely zavaró (zajos) működését és az azzal összefüggő önkormányzati intézkedésének hiányát kifogásolta. A fentiekben bemutatott tényállás alapján megállapítottuk, hogy a hatóság ügyintézője valamennyi, a tárgy szerinti telephelyen végzett tevékenységet kifogásoló panaszt kivizsgálta, a helyszínt minden egyes alkalommal megtekintette, helyszíni szemlét tartott. Az autóvillamossági műhely létesítésével kialakult érdekellentét feloldása céljából a jegyző egyeztető tárgyalást is tartott, amely mindkét fél számára előnyös megoldással, egyezséggel zárult. A jegyző az egyezés végrehajtásának elmaradását kifogásoló panaszok tekintetében a tényállás tisztázása után, két esetben állapított meg szabálytalanságot, amelyek szankciójaként eljárési bírságot szabott ki a telephely üzemeltetőjével szemben.
27. Mindenképpen üdvözlendő, hogy a jegyző a felek között elmélyült konfliktust az egyeztető tárgyalás tartásával, egyezés szorgalmazásával kívánta megoldani. Megjegyezzük ugyanakkor, hogy ügyeink tapasztalata szerint is az egyezés csak abban az esetben vezethet eredményre, ha az valóban előnyös minden fél számára és azt a felek következetesen végrehajtják. A konfliktus végleges rendezéséhez elengedhetetlenül szükséges tehát, hogy mindkét fél eleget tegyen az egyezésben foglaltaknak.
28. **Vizsgálatunk során megállapítottuk, hogy a jegyző a felek közötti konfliktus rendezése érdekében a közigazgatási eljárás általános szabályait megfelelően vette igénybe és a lehetőségek keretein belül mindent megtett a felek közötti egység végrehajtása érdekében. Erőfeszítései azonban csak részben vezettek eredményre, mivel a műhely tulajdonosa az egyezés bizonyos részeit következetesen megsértette. A konfliktus rendezéséhez tehát további jogi eszközökre lett volna szükség, ezek pedig lehettek volna a zajvédelmi szabályokban rendelkezésre álló differenciáltabb intézkedési lehetőségek.**

VI. Kezdeményezés

29. **Az Obtv. 21. § (1) bekezdése szerint, ha a rendelkezésre álló adatok szerint az alapvető jogokkal kapcsolatos visszásságot az előidéző szerv saját hatáskörben meg tudja szüntetni, az országgyűlési biztos kezdeményezheti az érintett szerv vezetőjénél a visszásság orvoslását.**
30. **Az Obtv. fent idézett jogszabályi rendelkezése alapján kezdeményezem, hogy újabb panasz érkezése esetén a jegyző tisztázza a tényállást és vizsgálja meg, hogy a tárgy szerinti autóvillamossági műhely zajkibocsátása megfelel-e a zajvédelmi követelményeknek. Az 1995-ben megállapított zajkibocsátási határértékek túllépése esetén kezdeményezem, hogy a jegyző hozzon a Zr. vonatkozó rendelkezéseinek megfelelő intézkedést.**

Budapest, 2011. január 3.

dr. Fülöp Sándor
A jövő nemzedékek országgyűlési biztosa